

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,

Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,

examinînd recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” - Druguș Zinaida,

în cauza civilă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Vistortedar” ,

la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” - Druguș Zinaida, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ai debitorului, fostului administrator Chetrean Tatiana și contabilului-șef Zadic Victoria,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, prin care a fost respinsă cererea lichidatorului cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului

c o n s t a t ă :

La 04 iunie 2015, administratorul SRL ”Vistortedar”, Chetrean Tatiana a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului SRL ”Vistortedar” din cauza incapacității de plată a datoriilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015 s-a admis spre examinare cererea depusă de debitorul SRL ”Vistortedar” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de sine. S-a numit în calitate de administrator provizoriu al debitorului SRL ”Vistortedar” pe Druguș Zinaida, deținătoarea autorizației de administrator nr.100 din 14 ianuarie 2015.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015, s-a admis cererea introductivă depusă de SRL ”Vistortedar” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de propria persoană. S-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL ”Vistortedar” și s-a intentat procedura de insolvabilitate față de SRL ”Vistortedar”. S-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL ”Vistortedar”. S-a desemnat în calitate de lichidator al SRL ”Vistortedar” – Zinaida Druguș, deținătoarea autorizației nr.100 din 14 ianuarie 2015.

La 16 noiembrie 2015, lichidatorul SRL „Vistortedar” a înaintat cerere de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a societății

debitoare, în temeiul art.248, alin. (1) pct. h) al Legii insolvenței.

În cererea inițială s-a solicitat tragerea la răspundere subsidiară pe administratorul SRL "Vistortedar" – Chetrea Tatiana și pe asociații Balan Igor și Gargaun Galina (f.d. 2-3; 14).

La 22.03.2016 lichidatorul SRL "Vistortedar" în proces de faliment a renunțat în parte la cererea depusă și anume în partea tragerii la răspundere subsidiară a asociaților Galina Gargaun și Igor Balan, motivînd, că după primirea referinței depusă de Igor Balan s-a constatat că administratorul Chetrea Tatiana de sine stătător a condus întreprinderea, fără a petrece careva adunări a asociaților și din anul 2012 asociații nu mai activau în întreprinderea respectivă.

Cererea lichidatorului a fost susținută de asociatul Igor Balan și de către Veaceslav Glavan – reprezentantul creditorului DAF Botanica.

Prin încheierea instanței de insolvență din 22 martie 2016 s-a admis renunțul lichidatorului SRL "Vistortedar" în proces de faliment, Druguș Zinaida la cererea de tragere la răspundere subsidiară a asociaților SRL "Vistortedar" Galina Gargaun și Igor Balan. S-a încetat procesul la cererea lichidatorului cu privire la tragerea la răspundere subsidiară în privința asociaților Balan Igor și Gargaun Galina.

Tot la 22 martie 2016, lichidatorul SRL "Vistortedar" în proces de faliment a depus cerere de completare a cererii de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere, invocînd drept temei și art.247 alin. (1) al Legii insolvenței, motivînd, că contabilul-șef al debitorului dispunea de a doua semnătură la Bancă și deținea toată informația în privința mișcării surselor financiare și a cerut tragerea la răspundere subsidiară și pe contabilul-șef, Zadic Victoria (f.d. 48).

Menționează că motivul tragerii la răspundere subsidiară este faptul că în cadrul procedurii simplificată a falimentului al SRL „Vistortedar” a încetat de a executa creanțele scadente față de creditorii săi, cât și față de salariați, astfel, din 2012 SRL „Vistortedar”, nu dispune de careva bunuri, mijloace bănești care ar permite acoperirea obligațiilor scadente.

La adunarea finală a creditorilor SRL „Vistortedar” în procedura simplificată a falimentului din 30 octombrie 2015, toți creditorii au hotărât ca să fie trași la răspundere subsidiară membrii organelor de conducerea debitorului SRL „Vistortedar” administratorul care este și asociat Chetrea Tatiana și contabilului – șef Zadic Victoria.

Remarcă că, valoarea totală a datoriilor identificate, potrivit tabelului consolidat al creanțelor este de 1 228421,55 lei pe când bunuri incluse în masa debitoare care pot fi valorificate nu au fost depistate. Creanțele menționate au fost verificate și validate de către instanța de insolvență.

Suplimentar a invocat că, debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în articolul 10 alin.(2) a Legii insolvenței. Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul

de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere limitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute, după expirarea termenului prevăzut la alin. (3) al articolului din Legea menționată. Aceste persoane sunt trase la răspundere penala în conformitate cu legea.

Explică că, după verificarea cauzei apariției stării de insolabilitate a constatat că, membrii organelor de conducere, pârâții nu au luat măsurile necesare de evitare a supraîndatorării și au lipsit societatea de utilajul necesar pentru activitate (linia de producere a biscuiților).

A invocat actul nr.5-672844 din 16 august 2015, cu anexe, întocmit în urma controlului fiscal la fața locului prin metoda verificării totale de către Inspectoratul Fiscal de Stal, care a stabilit majorarea pierderilor fiscale cu 68654 lei pentru anul 2011, cu 161255 lei pentru perioada anului 2012; cu 35892 lei pentru anul 2013 și cu 138282 lei aferent perioadei anului 2014; întocmirea neconformă a declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale 2011, 2012, 2013 și 2014; diminuarea TVA cu 14056 lei; întocmirea neconformă a declarației privind TVA pentru perioada lunii decembrie 2014: neeliberarea facturilor fiscale în termenul prevăzut de legislație pentru livrările impozabile în total 27 cazuri (f.d. 72-105).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016 s-a admis cererea de tragere la răspundere subsidiară depusă de Druguș Zinaida, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” în procedura simplificată a falimentului, în privința administratorului Chetrean Tatiana și contabilului – șef Zadic Victoria și s-a încasat în mod solidar suma de 1384495,55 lei (f.d. 157-167).

La 19 octombrie 2016 Chetrean Tatiana și Zadic Victoria au declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea să fie respinsă integral. (f.d. 171-173).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 februarie 2017 a fost admis recursul declarat de Chetrean Tatiana și Zadic Victoria, casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 a fost respinsă cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” - Druguș Zinaida, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, fostului administrator Chetrean Tatiana și contabilului-șef Zadic Victoria.

La data de 01 august 2017 lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” - Druguș Zinaida, a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea ei și emiterea unei noi hotărâri prin care a admite acțiunea .

În motivarea recursului a indicat că fostul administrator Chetrean Tatiana și contabilului-șef Zadic Victoria au încălcat prevederile art. 43 alin. (1) și alin. (2) din Legea contabilității, art. 72 pct. (4) și (5) din Legea cu privire la societățile cu răspundere Limitată, art. 7 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi , art. 91 din Regulamentul privind inventarierea și respectiv au săvârșit acțiuni cu

vinovăție față de salariați și partenerii de afacere, fapt ce se încadrează în prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvenței. Aceștia au prevăzut consecințele imposibilității achitării creanțelor din patrimoniul debitorului. În opinia recurentului sunt întrunite toate condițiile de tragere la răspundere subsidiară solidară a membrilor organelor de conducere a SRL „Vistortedar”.

Răspunderea lor este inevitabilă, fiind probată atât prin documentele interne de evidență contabilă, cât și prin decizia de sancționare DAF Botanica, care nu a fost contestată de intimați.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) Legea insolvenței, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum atestă materialele dosarului reclamantului, Druguș Zinaida - lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” în proces de lichidare, s-a adresat în instanța de insolvență cu cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Vistortedar” Chetreaș Tatiana și contabilului – șef Zadic Victoria, în temeiul art. 248 alin.(1) lit. e) și h) al Legii insolvenței.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. e și h) din Legea insolvenței, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin: e) - ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și h) - nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14.

Astfel, pentru ca o persoană să fie trasă la răspundere subsidiară urmează a fi probat faptul că comiterea acestor acțiuni au dus la insolvența debitorului. Corespunzător, urmează a fi stabilită legătura de cauzalitate între acțiunile membrilor organelor de conducere și starea de insolvență a debitorului, adică că insolvența se datorează anume acțiunilor acestora.

Instanța de insolvență menționează că pentru tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale debitorului urmează a fi întrunite toate condițiile cum ar fi: fapta prejudiciabilă, prejudiciul - sub forma unei părți a pasivului patrimonial al debitorului insolvent, legătura de cauzalitate dintre faptă

și pasiv, vinovăția - sub forma intenției sau culpei și toate acestea în cumul au creat starea de insolvență a debitorului.

Instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 248 alin. (4) Legea insolvenței, în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin.(1) este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvență să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolvența debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate dacă, în organele colegiale de conducere ale debitorului, s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvența sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvența și au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziția lor la aceste decizii.

Reclamantul, solicitând tragerea la răspunderea subsidiară solidară a administratorului și contabilului-șef, urma să aprecieze separat activitatea fiecăruia, pentru a putea constata gradul de responsabilitate în survenirea situației de insolvență.

Instanța de recurs remarcă în acest sens că în cererea de chemare în judecată formulată în scopul antrenării răspunderii subsidiare solidară a membrilor organului de conducere acțiunile acestora sunt indicate cumulativ, fără indicarea în concret pentru fiecare acțiunile sale culpabile și urmările lor.

Mai mult ca atât, conform concluziilor raportului de administratorului SRL „Vistortedar” întocmit de Zinaida Druguș din 01.09.2015, unica posibilitate de recuperare a cărorva sume este menționată „ aplicarea prevederilor art. 248 din Legea insolvenței, fără, însă, să fie menționate pricinile care au dus la insolvența debitorului , dar și a persoanelor cărora le-ar fi fost imputată starea de insolvență a debitorului.

Astfel, este corectă constatarea primei instanțe, precum că cererea de tragere la răspunderea subsidiară a fost depusă inițial fără stabilirea certă a persoanelor vinovate în survenirea insolvenței, or, în cererea de tragere la răspunderea subsidiară au fost indicate persoane în privința cărora ulterior, lichidatorul și-a retras pretențiile.

După cum reiese din conținutul art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței, pentru ca membrii organelor de conducere ale debitorului să fie trași la răspundere subsidiară, lor urmează să le fie imputabilă apariția stării insolvenței prin una din acțiunile enumerate în acest articol, în cazul de față prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență, conform prevederilor art.14 din Legea insolvenței.

În conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea insolvenței, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10.

Alin. (3) al aceluiași articol prevede că, debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin.

(2).

Conform alin. (4) al aceluiași articol Legii insolvenței, dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3).

Din conținutul normelor respective rezultă că cererea introductivă, putea fi depusă doar de administrator, care, în virtutea legii are obligația de a depune cererea introductivă în cazul survenirii stării de insolvență.

La fel, se deduce concluzia că pentru tragerea la răspundere subsidiară a administratorului urmează să fie stabilit cert data survenirii temeiului indicat la art. 10 alin. (2), adică incapacitatea de plată.

În cadrul dezbaterilor judiciare în fond, lichidatorul a indicat că în vizunea sa, obligația de depunere a cererii introductive de către pârâtul Chetreaș Tatiana a survenit la data de 30 aprilie 2015, respectiv cererea introductivă urma a fi depusă în decurs de 30 de zile calendaristice din această dată și anume până la 30.05.2015.

Ulterior, lichidatorul a invocat un nou argument prin care menționa că debitorul urma să depună cererea introductivă la data la 17 octombrie 2014, anexînd în acest sens hotărîrea Curții de Arbitraj Comercial Internațional.

În aceste circumstanțe, cînd există date diferite privind apariția stării de insolvență a debitorului, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă constatările primei instanțe, referitor la faptul că lichidatorul, depunînd cererea privind tragerea la răspunderea subsidiară, nu a identificat cu precizie data cînd debitorul urma să înainteze cererea introductivă.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvenței – ținerea unei contabilități contrare legii, instanța de recurs menționează că lichidatorul SRL „Vistortedar” a invocat faptul că prin decizia FAD Botanica nr. 1973 din 15.09.2015 s-a constat și s-au aplicat sancțiuni pentru eliberarea de facturi cu dată anterioară. Suma amenzilor pentru această încălcare a legislației fiscale se ridică la circa 55 000 lei.

Făcînd trimitere la această probă, lichidatorul nu a motivat care este legătura de cauzalitate între decizia emisă de IFS din 15 septembrie 2015 prin care a fost stabilită eliberarea facturilor cu dată anterioară și starea de insolvență a SRL „Vistortedar”.

Pe de altă parte, nu poate servi drept temei pentru tragerea la răspundere subsidiară pentru suma amenzilor aplicate în privința SRL „Vistortedar” prin decizia IFS, deoarece aceasta a fost emisă după intentarea procedurii de insolvență față de debitor prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015.

Astfel, instanța de recurs consideră că prima instanță corect a apreciat că nu sunt temeiuri de tragere pe fostului administrator Chetreaș Tatiana și contabilului-șef Zadic Victoria la răspundere subsidiară prin prisma art. 248 alin. (1) lit. e) h) din Legea insolvenței.

Instanța de recurs remarcă că nu sunt temei de tragere la răspundere subsidiară nici pe contabilul-șef Zadic Victoria, care a îndeplinit funcția de contabil șef și care nu avea împuterniciri nici de a depune cerere introductivă, dar nici de a dispune continuarea (ori încetarea) activității debitorului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” - Druguș Zinaida.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, în cauza civilă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Societatea cu Răspundere Limitată „Vistortedar”, la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Vistortedar” - Druguș Zinaida, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, fostului administrator Chetreaș Tatiana și contabilului-șef Zadic Victoria.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru